

Čís. 5837.

Nejde o část jistinné pohledávky ve smyslu §u 55, odstavec druhý, j. n., nýbrž o dva samostatné nároky, domáháno-li se u okresního soudu náhrady věcné škody 5.000 Kč nepřevyšující na základě zákona o automobilech a všeobecných předpisů o náhradě škody, u sborového soudu pak z téže automobilové nehody náhrady dle §u 1325 obč. zák. penízem 5.000 Kč převyšujícím.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, R I 193/26.)

Žalobou na okresním soudě domáhal se žalobce náhrady věcné škody 1.830 Kč, způsobené mu automobilem žalovaného. Kromě toho podal na sborovém soudě na téhož žalovaného žalobu o 30.000 Kč bolestného za úraz, jenž mu byl způsoben automobilem žalovaného při téže příhodě. K námitce věcné nepříslušnosti okresní soud žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepříslušnosti. Důvody: Jedná se o pohledávku z náhrady škody, způsobené stranou žalovanou při jízdě automobilem, a žalobce uplatňuje touto žalobou pouze škodu na majetku, kdežto o náhradu bolestného 30.000 Kč podal žalobu u krajského soudu. Obě pohledávky žalobce odvozuje z téhož zavinění žalovaného a rozepře u krajského soudu není dosud rozhodnuta. Napadeným usnesením odmítl prvý soudce žalobu shora uvedenou z toho důvodu, že vedením sporu u dvou soudů způsobeny budou zbytečné útraty a s odvoláním se na § 55 druhá věta j. n. dovozuje, že žaloba měla být podána u soudu sborového. Názor tento z §u 55 j. n. vyvoditi nelze, v druhé větě §u 55 j. n. mluví se o části jistinné pohledávky a ustanovuje se, že v případě žaloby o tuto část je pro ocenění předmětu sporu směrodatnou výše pohledávky dosud nezapravené. V tomto případě však nejedná se o pohledávku jistinnou, nýbrž o nárok na náhradu škody. Výši škody této, pokud se týká škody na majetku, znal žalobce ihned po události v žalobě uvedené, škodu na těle mohl sice rovněž ihned zjistiti, nemusil však znáti její výše, neboť tato jest závislá na různých okolnostech, zejména na tom, jakého způsobu jest škoda tělesná, jaké následky bude mít a jak dlouho tyto potrvají atd. a nebylo tedy jisto, zda ohledně ní jest příslušným sborový či okresní soud a zda vůbec příslušetí bude před senát, či samosoudce. V čase podání žaloby pro škodu majetkovou nemusil tedy žalobce znáti i výši tělesné škody. Z toho jest patrné, že na tento případ ustanovení druhé věty §u 55 j. n. použití nelze, ježto nejedná se jednak o pohledávku jistinnou, jednak, i kdyby se náhradní nárok za jistinu kapitálovou pokládati měi, nebylo by lze určití výši její, aspoň v čase dospělosti nároku ze škody majetkové, kteráž ihned po události stala se splatnou a také ihned číselně dala se určití a tedy i § 55 věty druhé j. n. nemohlo by se prakticky užiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel vytýká rekursnímu soudu, že patrně předpokládá, že žalobci přísluší proti němu pro domnělý automobilový úraz několik nároků, z nichž jeden (1.830 Kč) uplatňuje u okresního soudu, ostatní (41.500 Kč) u krajského soudu, a míní, že jednak jde v tomto případě o jistinnou pohledávku, jednak spočívá tato jistinná pohledávka na témže skutkovém a právním důvodu, že tedy platí pro tuto věc předpis Šu 55 druhé věty j. n. Dále vytýká rekursnímu soudu, že jeho úvaha, že žalobce v době podání žaloby u okresního soudu nemusil znáti výši ostatního svého žádání, třebaš o něm věděl, není úvahou v právním smyslu, že ostatně má opory ve spisech, že naopak okolnost, že žalobce podal žalobu ještě v promlčecí lhůtě a jí uplatnil ostatní žádání, nutí k opačné úvaze, že žalobce nemusil spěchat s podáním žaloby u okresního soudu, když na to za několik dnů podal žalobu u krajského soudu, takže nutně musil vědět v době, kdy podával žalobu u okresního soudu, že ostatní část jeho nároku bude včetně částky zažalované u okresního soudu činiti více než 5.000 Kč, a mohl klidně čekat, pokud se mu nepromlčoval nárok, až bude pro něho jistým celý jeho nárok, by jej mohl vymáhati, jak bylo jeho povinností, u sborového soudu jedinou žalobou. Z toho všeho dovozuje stěžovatel, že soud své pravomoci podle §u 55 druhé věty j. n. odmítl žalobu u něho podanou pro věcnou nepřislusnost a že mimo zákonitě ustanovení právem podepřel své rozhodnutí též poukazem na procesní ekonomii, s jehož hlediska bylo přísně nutno vyvarovati se, by z téhož právního důvodu mezi těmitéž stranami nebyly dvě rozepře u různých soudů, které již svou povahou, jelikož jde o nárok z utrpění škody automobilovým úrazem, spočívají na předpisu Šu 1 zákona ze dne 9. srpna 1908, č. 162 ř. z., ukazují na značné náklady spojené zejména s důkazy na místě samém a znalci. Dovolací rekurs není důvodným. Žalobce domáhá se žalobou, uváděje, že jednáním žalovaného utrpěl škodu jednak na majetku, jednak na těle a zdraví, pouze náhrady majetkové škody a to za to, že mu bylo rozbito při sražení s automobilem žalovaného kolo v ceně 1.300 Kč a že mu bylo zničeno šatstvo v ceně 530 Kč, úhrnem 1.830 Kč. Tyto žalobní údaje musí soud položit za základ při řešení otázky, zda je věcně příslušným, čili nikoliv (§ 41 j. n.). Z těchto žalobních údajů plyne, že nejde o jistinnou pohledávku, jakou jediné má na mysli předpis Šu 55 druhé věty j. n., nýbrž že jde o nárok na náhradu škody, opírající se vedle všeobecného ručení podle Šu 1 zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. za věcné škody také o zavinení žalovaného. To je nárok podstatně odlišný od onoho, který byl uplatněn žalobcem u krajského soudu a jenž jest opírán o předpis Šu 1325 obč. zák., při čemž nemůže býti přehlédnuto, že jsou oba řečené nároky také i jinak různé povahy právní, neboť předpis Šu 1325 obč. zák. dává poškozenému vlastně tři samostatné nároky, totiž nárok na náhradu léčebných nákladů, nárok na ušlý, po případě v budoucnu ucházející výdělek a nárok na bolestné. Leč ani onen u krajského soudu uplatněný nárok není s hlediska předpisu Šu 55 druhé věty j. n. kapitálovou pohledávkou.

Je pro tuto povahu obou nároků závažno, že náhrada škody záleží předem v obnovení dřívějšího stavu, a nelze-li takto poskytnouti náhradu, jest pak teprve škodu nahraditi zaplacením odhadní ceny (§ 1323 obč. zák.). Při tom otázka procesní hospodárnosti, ku které poukázal prvý soud, jemuž zajisté tanulo na mysli, že možností dvojího uplatňování nároku na náhradu škody z téhož skutkového základu nastane zdražení nákladů k účelnému domáhání práva potřebných, může míti význam jenom právě v otázce útrat. Ostatně není zcela bez významu úvaha rekursního soudu, že žalobce v době podání žaloby u okresního soudu nemusil znáti výši ostatního svého žádání, aspoň potud ne, pokud i jí jest osvětlena zvláštní povaha obou uplatněných nároků. Nepřichází tedy v tomto případě v úvahu předpis §u 55 druhé věty j. n., jak se stěžovatel mylně domnívá, poněvadž nejde o jistinnou pohledávku. Jelikož výše u prvního soudu zažalovaného nároku nedosahuje 5.000 Kč, mohl býti řečený nárok zažalován u příslušného soudu okresního.

Čís. 5838.

Dopravní řád železniční.

Železnice neváží zboží za účelem zjištění jeho váhy, nýbrž za účelem splnění nákladní smlouvy (vypočítání dovozného, zjištění, kolik zboží bylo jí odevzdáno ku přepravě, kolik má býti příjemci dodáno). Použije-li strana výsledků vážení k jiným účelům, činí tak na vlastní vrub a nebezpečí; dráha neručí za škody, které si strana sama způsobí takovým vlastním, s nákladní smlouvou nesouvisejícím jednáním, při čemž nezáleží na tom, zda dráha špatně vážila beze své viny, či zda dopustila se při vážení lehkého nebo hrubého zavinění.

(Rozh. ze dne 11. března 1926, Rv I 1638/25.)

Žalobkyně zaslala vagon sušené řepy z Kolína do Neratovic, zásilka byla vážena drahou na nádražní váze v Lázních Poděbradech, při čemž zjištěna hrubá váha zboží 13.160 kg. Při dojití zboží do Neratovic byla zásilka před vyložením vážena a zjištěna hrubá váha 11.265 kg. Žalobu proti dráze o náhradu škody za úbytek procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ačkoliv dovolací soud nesouhlasí ve všem s nižšími soudy, přece nelze dovolání přiznati úspěchu. Žalující strana tvrdí v něm v rozporu se spisy, že se žalované straně zdařil pouze důkaz o nesprávnosti váhy zjištěné na kolejové váze v Lázních Poděbradech. První i odvolací soud pokládají za dokázáno mnohem více, totiž že úbytek váhy, zjištěný převážením vozu v Neratovicích, byl jenom zdánlivým, že do stanice určení došlo tolik zboží, kolik ho bylo v přijímací stanici odevzdáno dráze ku přepravě, a že ho za železniční přepravy nebylo. Toto zji-